

Redacția Administrației,
București
Nr. 228.
Publicație săptămânală
Preț: 10 bani
Se vând în toate librăriile
și la domiciliu prin poșta
la numărul 10000. — Manuscrisurile se
primesc în fiecare zi până la
ora 4.

SECHINĂRE se primesc la Admi-
nistrația în Brașov și la ma-
gistratura în celelalte orașe:
în Viena: M. Duka, Sanyó
Károly, Rudolf Mosse, J. Oppold
Károly; în Budapesta: A. F.
Kölschberger, Kékényi Zoltán; în
București: A. D. Ionescu, S. Do-
brotza; în România: în Ham-
burg: Karoly & Lehmann.

Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 8 ar. și
50 cr. numărul pentru o publi-
care. Publicații mai dese după
tarifă și învoială.
Recunosc pe pagina a 3-a o
serie 10 ar. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL IX.

„Gazeta” iese în 18-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrației, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
seu 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 228.

Brașov, Luni-Marți 14 (26) Octombrie

1897.

Din cauza s-ței s-erbători diarul nu va
apăre până Mercuri s-era.

La regularea cestiunii de limbă în Austria.

Tot mai mult se complică lu-
crurile în Austria. Guvernul nu mai
scie ce să începă ca să p-otă do-
b-ndi încă la timp votarea proiectu-
lui de lege privitor la prelungirea
provisoriu a pactului economic cu
Ungaria. După cum stau a-đ lucruri-
le nici c-ă este speranță de-a se
put-ă ajunge la un rezultat mult-
amitor în ce privește provisoriu, pe
c-ă vreme opozițiunea germană nu
va înceta cu obstrucțiunea. Arma
cea mai tare a opoziției germane
este tocmai exploatarea strimțorei,
în care se află guvernul față de ne-
cesitatea de-a se vota provisoriu
pactului încă înainte de încheierea
anului curent.

S-a făcut o încercare de-a res-
tabil ordinea și pacea în parlament
prin lansarea cunoscutei propuneri
a baronului Dipauli, privitoare la
crearea unei legi de egală îndrep-
t-ăre a limbilor, prin care să se
facă superflue ordonanțele de limbă,
car au produs st-ările desolate par-
lamentare de ast-đ. După ce Di-
pauli prin declarațiile sale a apla-
nat conflictul, ce se ivise între frac-
țiunea lui și celelalte fracțiuni ale
majorității, el și-a dat tot-ă silența
de-a convinge diferitele grupuri par-
lamentare, pe cele guvernamentale,
ca și pe cele opoziționale, despre
oportunitatea propunerii sale, care
de-ar fi primită de toți ar put-ă pune
cap-ăt crizei parlamentare.

A și colindat baronul Dipauli
pe la t-ote cluburile, vr-nd a le c-ăș-
tiga pentru planul de-a pune la or-
dinea țilei propunerea sa, care apoi
s-ă fi-ă predată unei comisii anume
instituite pentru rezolvarea cestiunii
de limbă. T-ote partidele s-au ar-ătat
înclinate de-a primi în principiu
acest plan. Se țicea, c-ă Cehii sunt
contra lui, d-er însu-și br. Dipauli

declară acum, c-ă Cehii s-au ar-ătat
prevenitori față cu propunerea sa
de-a se alege o comisiune pentru
rezolvarea cestiunii de limbă.

I-a succes deputatului Dipauli
s-ă inițieze o conferență și cu par-
titele st-ânger germane, în special
cu partida germană progresistă, cu
partida germană populară și cu par-
tida marilor proprietari fideii con-
stituției. Ac-ăstă conferență s-a și
ținut alalt-ăeri. Dipauli a st-ărut pe
l-ângă numitele partide obstrucțio-
niste, ca imediat după discuțiunea
privitoare la punerea în stare de
acusațiune a miniștrilor, ele să facă
posibilă desbaterea propunerii sale.
S-a discutat cestiunea, de-ă de-odată
cu propunerea lui Dipauli să se des-
bată și celelalte propuneri privitoare
la regularea cestiunii de limbă și
s-au pronunțat toți în sensul acesta.

Dipauli a comunicat îns-ă parti-
delor din st-ânga, c-ă unele partide
din majoritate voesc ca cestiunea
de limbă să fi-ă adusă în legătură
cu provisoriu pactului. Cu alte cu-
vinte ele pretind ca mai înt-ăiu să
se voteze proiectul de lege privitor
la pact și numai după aceea să ur-
meze discuțiunea asupra propunerii
lui Dipauli.

În fața acestei pretensiuni au
declarat partidele germane, c-ă nu
mai pot să continue tratările, de-
ore-ce a primi o astfel de ordine de
đi ar însemna pentru ele a renunța
la obstrucțiune, fără să aibă măcar
garanța, c-ă proiectata lege de limbă
se va aduce.

Intr'o convorbire ce a avut'o
c-un redactor al diarului „Neue freie
Presse”, br. Dipauli și-a exprimat
p-ărerea de r-eu, c-ă s-au întrerupt
tractările sale cu diferitele partide,
a declarat îns-ă tot-odată, c-ă nu con-
sideră totuși imposibilă o înțelegere
pentru viitor.

„Ași fi dorit”, țise el „ca pro-
punerea mea să fi-ă sprijinită de t-ote
partidele unanim în interesul resta-
bilirei păcii între naționalitățile Aus-

triei. Ac-ăsta n'a succes, d-er cred c-ă
firul tractărilor se va put-ă relua.
Adev-erat c-ă ar trebui să prem-ărgă
acestor tratări încheierea unui ar-
misticiu, sistarea obstrucțiunii până ce
se va creea legea de limbă, c-ăci în
mijlocul luptei și sub impresiunea
obstrucțiunii nu s-ar put-ă continua
grelele tratări pentru restabilirea
păcii naționale”.

Dipauli mai spune c-ă are un
plan gata asupra soluțiunii cestiunii
de limbă d-er încă nu-l p-ote publica.
„Nu ne putem îndoi”, țise el, „c-ă
t-ote pop-orele Austriei și represen-
tanții lor în cameră sunt p-ătrunși
de convingerea, c-ă actualele st-ări
desperate ale luptei naționale nu
pot să dureze mai mult. Precum ne
dovedesc și înt-emplările în Ungaria,
pe l-ângă incurcăturile economice și
politice din-ăuntru se vor n-asc-ă și
alte mari pericole de drept public din
situația prezentă, pe care trebuie să
c-ăutăm din vreme a le oculi”.

Cuvintele din urmă ale baro-
nului Dipauli se referă la scirea c-ă
guvernul unguresc pl-ănuiesc o ac-
țiune de sine st-ăt-ătore legislativă
pentru cazul când în Austria nu
s-ar put-ă rezolva pe cale constitu-
țională prelungirea provisoriu a pac-
tului.

Nu-i era încă cunoscut ce a
đis Kossuth în dietă, c-ă complica-
țiile politice din Austria vin în aju-
torul partizanilor independenței Un-
gariei și c-ă urmând lucrurile astfel
ele vor duce se-ă la absolutism se-ă la
destr-ăm-are, ăr atunci drepturile Un-
gariei vor ajunge la val-ore.

Cei ce cunosc îns-ă bine im-
prejurările, vor suride asupra bom-
basticismului fiului lui Kossuth și
vor g-ăsi mai cor-ăspunđ-tore reali-
t-ății espunerile cele mai nou-ă ale
contelui Apponyi, care nu vede în
incurcăturile din Austria nici un bine
pentru Ungaria, și care e f-örte îngri-
jat de s-örtea dualismului.

Congresul național-bisericesc.

Vineri s-au încheiat ședințele con-
gresului. În ac-ăstă đi s-au ținut două șe-
dințe: una înainte, ăr alta după am-ăđ.

În ședința a X-a, dinaintea de am-ăđ,
d-ł Dr. I. A. de Preda, — av-nd în vedere,
c-ă în privința unei proceduri în afacerile
de divorț pe baza legilor politice-bisericesci,
congresul în an. 1895 se exprimase în prin-
cipiu, c-ă c-ăș-ătoria desf-ăcută din partea
organelor civile nu vor fi considerate ca
desf-ăcute și din partea bisericeii, și c-ă în
cestiunea ac-ăsta se avuse în vedere atun-
ci elaborarea unui regulament, — propune a
se îndruma Consistorul ca să elaboreze fără
am-ănare acest regulament pentru noua proce-
dură sumară în afacerile matrimoniale, pe
care s-ł și pună în mod provisoriu în apli-
care, ăr la viitorul congres s-ł aș-ărn-ă
spre aprobare. — Propunerea ac-ăsta s-a
primit și declarat ca urgentă.

Se votează bugetul pentru proximal
period de trei ani cu 5570 fl. cheltueli și
5650 fl. venite, va să țic-ă un escedent de
80 fl.

După discuțiuni mai lungi se votează
un regulament pentru administrarea afacerilor
epitropesci. Acest regulament va intra în
vig-ore cu începutul anului viitor și are de
scop a norma afacerile în mod uniform
pentru înt-ăgă provincia metropolitană.

Se alege d-ł Virgil Onișiu r-esor ono-
rar în senatul scolar, ăr d-ł Petru Pipos
asesor onorar în senatul epitropesc.

În ședința a XI-a, de după am-ăđ,
comisia scolară raport-ă prin referentul
seu Dr. Petru Șpan în cestiunea planu-
lui general de înv-ăț-ăm-ent pentru școlele po-
p-olare și pentru instituturile pedagogice din Me-
tropolia. Propune, ca cestiunea să se predea
Consistorului metropolitan, care să consulte
pe referenții scolar, pe profesorii activi și
chiar și reuniunile înv-ăț-ătorești. Propunera
s-a primit cu adausul, ca și pentru semina-
riile teologice din metropolia să se facă
un plan de înv-ăț-ăm-ent uniform. De ase-
menea s-a transpus Consistorului metropo-
litan și propunerea deputatului Zigre, de-a
se statorni un normativ după clase pentru
posturile înv-ăț-ătorești. Consistorul metro-
politan va av-ă să se consulte cu consist-
-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Trei-đeci de ore în captivitate ungresc-ă.

Profesorul Gustav Weigand din Lipsca des-
crie sub acest titlu în foiletonul diarului „Leipziger
Neueste Nachrichten” p-ășaniile sale ultime din
Ardeal în modul urm-ător:

În 26 August a anului acestuia am
sosit în Vaidahaza, un sat românesc în
ținutul muntos dintre Someș și Crișul re-
pede. Insoțit fiind de preotul din Tiba am
tras la gazdă la preotul de acolo, c-ăci în
miclele sate isolate de ori-ce comunicați-
omul e avisat la ospitalitatea locuitorilor,
și este lucrul cel mai firesc de-a merge la
preotul, la omul cel mai cu vad-ă din sat.
Nici n'am b-ătut la ușa lor apr-ope nici-
odată înzadar, ci am înt-empinat cea mai
cordială ospitalitate în c-ăș-ătoria mea ce
le fac de trei ani înc-oo pe teritoriul lim-
bistic român în Ungaria și Transilvania.
Trebuie să observ, ce-i drept, c-ă cei mai
mulți preoți mă cun-ăceau cel puțin după
nume, d-er și unde nu mă cun-ăceau de

loc, neîncrederea ce se ivea la început fă-
cea c-ă cur-nd loc cordialității.

În Vaidahaza mă îndemnară cei doi
preoți, să vizitez m-ăn-ăstirea Strimba, un
oc cunoscut de peregrinagiu, unde omenii
obi-ănuiesc să vină din dep-ărtări mari la
Sf. M-ăria în 27 August. La început nu
avesm intențiune să vizitez ac-ăstă m-ăn-ă-
stire; d-er sper-nd c-ă mi-se va da ocaziune
a s-ăfla întruniți acolo omenii din diferite
ținuturi, cu cari puteam să fac studiile mele
de dialect fără să trebuiesc să vizitez sa-
tele lor, m'am decis să merg și am promis
amintiriilor domni, c-ă voi sosi acolo în di-
min-ăța urm-ătore, pr-ă când ei plecaseră de
cu s-ăra spre a lua parte și la rugăciunile
de peste nopte.

În dim-ăneța urm-ătore, era o đi imp-
r-ăt-ăscă, cam c-ăldurosă, porul c-ălare. Imi
l-ăsasem înd-ăret bagagiul, cu care a-ătă data
era f-örte încărcat caul meu, c-ăci voiam să
m-ă întorc pe aceași drum. M-ăn-ăstirea se
află nu departe de sat într'o vale muntosă
închisă. Pe jos poți ajunge ac-oo pe c-ăra-
rile muntelui în 2 ore. Eu îns-ă fui silit a

m-ă ține cu calul meu de șosea, care din
causa munților face un mare încungur.
Mai înt-ăiu sușul este așa de mare, înc-ăt
abia poți să cređi, c-ă pe aici p-ote trece
un car încărcat, după aceea urm-ăz-ă un co-
boriș în vale, unde se află mai multe sate
întinse. Spre a economisi din multele co-
tituri ale drumului până în vale m'am dat
jos de pe cal și am ajuns pe-o c-ărare iute
la vale. De aci am c-ălărit iute peste șo-
seua bunicică, ajung-nd pe cei ce mergeau
pe jos îmbr-ăcați s-ărb-ătorește, ori pe cei
ce mergeau cu tr-ăsurile ce erau țic-ite de
ei și trase de nis-ăce m-ărțoge.

După ce am c-ălătorit vre-o oră și ju-
m-ătate, am trebuit să p-ăr-ăsesc șoseaua și să
c-ărnesc într'o vale laterală, prin care duce
un drum r-eu și f-örte ml-ăștin-os prin liveđi
la m-ăn-ăstirea Strimba, la care și ajunsei cu-
r-nd. Trebuie c-ă m'au z-ărit încă de departe,
c-ăci un protopop și vre-o duzină de preoți,
m-ă înt-empinară și protopopul d-ł Ioan
H-ățeganul, din Derzida ungresc-ă a dat
cu cuvinte elocvente espresiune bucuriei,
c-ă am venit să vizitez m-ăn-ăstirea lor soli-

tară, mi-a dorit bun succes pentru studiile
mele și binecuv-ntarea cerului pentru mine
și familia mea. Eu am mulțamit lui și ce-
lor de față în puține cuvinte firesce în
limba română. De politica, se n-ățelege de
sine, n'am vorbit.

În așteptarea mea, c-ă voi afla acolo
o m-ăn-ăstire f-örte vechiă fui pe deplin
am-ăgit. Ceea ce v-ăđui, era o biseric-ă de
lemn, cl-ădită pe la începutul secolului tre-
cut, și o simplă casă ț-ăr-ănescă cu două
odăi, l-ângă care se mai află un grajd pe
jum-ătate ruinat. Asta era tot ce v-ăđui în
cl-ădiri. În casă locuiesc ț-ăr-ăni, care ad-
ministr-ăz-ă moșia ce aparține m-ăn-ăstirii.
C-ălug-ări ori preoți nu se află acolo, de-
ore-ce serviciul divin se ține numai f-örte
rar pentru ț-ăr-ăni ce locuiesc f-örte risipiți
prin vecinătatea m-ăn-ăstirii, și se face de c-ătră
preotul satului vecin de-a c-ărnua parohia
se ține m-ăn-ăstirea. Numele „M-ăn-ăstire” îl
p-örtă ac-ăstă localitate de mai înainte,
când a existat aici o m-ăn-ăstire cu o șoolă
pentru cultivarea de preoți. D-er ac-ăsta
este f-örte de mult.

rele eparchiale și să prezente la proxima sesiune congressională o propunere concretă în privința acesteia.

Se alege ca membru ordinar în senatul bisericesc al Consistorului metropolitan protopopul I. Papiu, care a intrat 41 voturi (N. Cristea 33, ér 1 bilă albă.)

Față cu propunerea d-lui protopop. Manegutiu, de-a se face un codice sistematic al legilor bisericesci, la propunerea comisiei respective, după o discuție mai lungă, s'a trecut la ordinea zilei.

O altă propunere a d-lui protopop Manegutiu, privitoare la dotarea protopopilor și la salarisarea preoților, a dat ansă la o discuție animată. Din nenorocire însă, membrii congressuali deveniseră impacienți și doriau să vadă odată congresul încheiat. Astfel această propunere n'a fost discutată cu destulă răbdare și gravitate, primindu-se în cele din urmă propunerea comisiei, ca să se transpună și această afacere Consistoriului arhiepiscopesc pentru rezolvare.

Tot în această ședință urmă raportul comisiei verificatoare în afacerea vicarului Goldiș, care încă era de față. Comisia propune din nou verificarea pe cuvânt, că partea aceea din protest, care privește apostasia lui, e rezolvată prin hotărârea sinodului episcopesc, ér partea, care vorbește despre presiuni la alegeri, nu poate servi de basă unei ceretări, deoarece votarea a fost secretă. — Dep. C. Brediceanu observă, că congresul trebuie să fie în clar cu cestiunea de compatibilitate a lui Goldiș. Unde rămâne demnitatea bisericeii, decât un dignitar bisericesc, pus în fruntea unui consistor, este în același timp și deputat guvernamental? Propune a se preda afacerea Consistorului metropolitan, care se dispune cercetare în cauză.

Luă după această cuvântul însuși Goldiș. Să sciti, dișe el, că gura mare nu spărie. Am stat aici, în fața d-vostre, și în fața unui ordin unilateral. E o stare penibilă această, căci sunt capul unui consistoriu și ordinul, ce s'a arătat față de mine, îmi detrage din autoritate (sic!) Constat cu durere, dișe mai departe jupăul Goldiș, că o interpelare neprecugetată a dat privilegiu să se facă declarațiuni, cari stau în contradicție de-o parte cu cuvântul de deschidere al Esceleței Sale Metropolitanului, de altă parte cu dispozițiunile statutare ale bisericeii noastre și cari pot procura urmări perhorecate de mine. Sinodul episcopesc a avut timp să facă cercetare contra mea. Eu am voit să mă justific și la sinodul eparhial din Arad, dér nu mi s'a dat voie. M'am justificat și înaintea Consistoriului metropolitan în conferență. Ași fi dorit să mă ascult într-o conferență, să ascultați pe acusat, dér mai ales pe un om, despre care cu dreptul așteptați să stea cu cinste în fruntea Consistoriului, unde a fost pus. În fața unei astfel de stări, cu voia înaltului presidiu imi depun de bună voie mandatul.

Declarațiunea această a vicarului Gol-

diș, mai ales în partea unde amenință, a fost întimpinată cu strigăte de indignare și protestare din partea membrilor congresului. Depunerea „de bună voie“ a mandatului însă a fost întimpinată cu strigăte de „bravo“.

Cu acestea congresul s'a încheiat. Metropolitanul mulțămesc deputaților pentru zelul dovedit, ér în numele deputaților, d-l Al. Mocsanyi mulțami Esceleței Sale Metropolitanului pentru părinteșca conducere.

Congresul pentru autonomia catolică este convocat de primatele Vaszary pe ziua de 11 Noemvrie. Invităriile au și început a se trimite deputaților. Congresul va fi deschis de primatele printr-o vorbire mai lungă, în sala de ședințe a camerei magnaților. La ordinea zilei, după cum spune „Alkotmány“, va fi în ziua primă alegerea unui notar din cler și doi notari dintre mireni, precum și alegerea comisiei verificatoare, care va consta din 2 membri din cler și 4 mireni. În ședința a doua se va constitui definitiv congresul, ér după aceea se va stabili ordinea de zi, cu care ocaziune se așteaptă a se discuta și asupra „eventualelor protestări ale greco-catolicilor“. Tot atunci se va alege, de va mai rămâne timp, o comisiune mai mare, care va avé să elaboreze un nou proiect de statute. Până se va termina această, congresul se va suspenda.

Un grandios plan „patriotic“. Fiindcă se apropie aniversarea de 50 de ani a „luptelor pentru libertate“, Ungurii încă de pe acum își frământă capul să aranjeze cu ocaziunea aceea un tâmbălu, care să intră în ochi și tâmbălu mileniului. Cel dintâiu, care a pășit cu un plan concret în privința această, este pictorul ungar Feszty Arpad. El a adresat un apel oătră scriitorii și artiștii maghiari, îndemnându-i să facă propagandă pentru serbarea aceluia iubileu. Planul dat de fantasticul pictor e foarte ciudat. Între altele el proiectează pentru ziua de 15 Martie un cortegiu festiv la Budapesta, la care să ia parte țărani de toate naționalitățile în portul lor național. „Să invităm“, — dișe Feszty în apelul său — „tote regiunile patriei noastre, fără deosebire de religie și naționalitate, să le adunăm într-o singură tabără și să le purtăm de-a lungul capitalei... Să vină frumoșele fete valahe (a szép oláh fáták) cu statura lor sveltă și cu piepturile lor împodobite cu bani de aur, să vină cu cărele lor cu boi, seu călare asemenea bărbăților, însoțite de staturile bine făcute ale Moșilor dela munte“ etc. Fiecare grupă să-și aibă muzica sa, „păstorul valah să cânte cu fluierul seu de munte jalnicile sale cântări“ etc. Preoții fiă-cărei biserici să officieze în limba lor serviciul divin, ér la urmă să cânte toți împreună

imnul „Isten dől meg a magyar“, care se fiă tradus în toate limbile etc. etc.

Acesta e caraghiosul plan al pictorului ungar. Foile maghiare iau în serios acest plan și pledază pentru executarea lui.

Va să dișă nu li-au fost de ajuns Ungurilor comediile arangiate anul trecut, ci vor acum să debuteze cu altele nouă. Să ducă pe Român, pe Sârb, Slovac și alte naționalități la Pesta, ca împreună să cânte imnuri de laudă pentru Maghiari!...

„Fundatiunea iubitorilor reșosați.“

Conform statutelor (§ 5), facem și în anul acesta o dare de sémă despre administrațiunea acestei fundatiuni.

Comitetul parochial român gr. or. dela St. Adormire din cetatea Brașovului a luat încă în anul 1890 dela dómnele întemeetóre: Zoe Ciurcu, Maria Popea, Catinca Pușcariu, Zoe Damian și Lucia Bologa administrarea sumei de 60 fl. și formarea acestei fundatiuni, făcând tot-odată Statutele ei, cari s'au aprobat de Ven. Consistor sub Nr. 619/1891.

Scopul acestei fundatiuni este, de a face milostivire și adevă, în loc de cunună peritóre de flori puse pe sicriu și pe mormintele iubitorilor reșosați, să se contribuie pentru corónă neperitóre de binefacere, destinate pentru ajutorul școlarilor români lipsiți de mijloce. Tinta cea mai însemnată este, ca după sporierea acestei fundatiuni să se înființeze un *alumnat pentru școlarii români sermanți și diligenti*.

Fără îndoială, că această laudabilă inițiativă a găsit sprijin în cercurile românesce; din toate părțile s'au contribuit în memoria iubitorilor reșosați corónă eterne și neperitóre pentru pomenirea lor.

Astfel constatăm, că abia au trecut șese ani dela înființarea acestei fundatiuni și capitalul ei numără considerabila sumă de 1056 fl. v. a.

Conform statutului organic, Epitropia parochială a prezentat în fiă-care an socotelile Sinodului parochial, care le-a aprobat, ér Veneratului Consistor s'au așternut pentru absolutoriu.

În urma recomandațiunii On. Direcțiunii a școlilor române gr. or. medii din Brașov, a primit în anul trecut școlarul I. Murășanu ajutorul de 28 fl. Pentru anul acesta s'a prelimitat suma de 32 fl. v. a. drept ajutor unui școlar serman.

În proporțiune cu sporierea fondului va crește și suma de ajutorare și decât toți Românii vor aprecia scopul sublim al fundatiunii și ne vor da sprijinul lor, vom ajunge în

curând a înființa acel alumnat, în care toți școlarii sermanți vor pute fi hrăniți.

Dela înființarea acestei fundatiuni s'a sêvêșit în fiă-care an în Dumineca Sfinților părinți din Octomvrie un parastas.

Astfel și în anul acesta parastatul a avut loc eri, Duminecă în 12 (24) Octomvrie. După rugăciunile prescise pentru iertarea păcatelor și mântuirea sufletelor acelor iubiți reșosați, pentru cari s'au dăruit corónă neperitóre, s'a ținut cuvântarea funebrelă, întru aducerea aminte de vrednicia lor și de faptele lor bune. Au fost prezente, pe lângă mulți creștini și creștine, și dómnele întemeietóre ale fundatiunii. S'a intonat și cu ocaziunea această îndemnul, de-a nu părăsi învățătura atât de sublimă a credinței noastre de-a face bine și milostivire, de a împodobi mormintele scumpilor noștri adormiți cu flori eterne, cari nu se vor vesteji nici-odată, precum și amintirea celor reșosați va rămâne întru vecinică pomenire.

Din darea această de sémă toți Românii de inimă, cari doresc progresul culturii neamului nostru, se vor pute convinge, că ofrandele lor depuse la această fundatiune dau roduri vrednice de considerat.

B. Baiulescu,
preș.

SCRIRILE DILEI.

— 13 (25) Octomvrie.

Bartha Miklos în temniță. A pătit-o Bartha Miklos! Pe lângă tot „patriotismul“ lui de 99 probe, n'a putut scăpa de pușcăria. Sâmbătă dimineața la 3 ore a intrat domnia lui în temnița tribunalului din Pesta. Până la ușa temniței a fost petrecut de nevasta lui și de mai mulți prieteni cari, după cum spune „Magyarország“, organul din Pesta al lui Bartha, s'au despărțit plângând de prietenul lor. Același fôie în articolul ei de fond se vaestă amar, că Banffy și cu guvernul seu au comis „infamia“, de-a face martir „din cel mai nobil și mai ideal patriot maghiar“. N'au ajutat nici petițiunile pentru grațiere subscrise de mii de Maghiari, nici atestatele medicilor despre starea „sdruncinată“ a sănătății lui Bartha, măcarcă constatarea această s'a făcut prin inșiși medicii trimiși de tribunal. Bartha stă ađi în temniță alături cu făcătorii de rele. Nu-i vorbă, Banffy soie cum se-și răsbune. Bartha a fost mare dușman al lui Banffy încă de pe timpul, când acesta era fișpan la Bistrița. Nu și-a adus atunci Bartha aminte, că Banffy va ajunge odată atot-puternic în această țără și că va fi în stare chiar pe el să-l pună la ră-

Eu mă plimbam în societatea protopopului printre mulțimea, care era des grupată împrejurul bisericeii. Din timp în timp veneau procesiuni, cari erau întimpinate de grupuri mai mici, îndată ce erau zărite de departe și erau conduse cu cântări până la biserică. Deși erau mii de ómeni adunați, domnea o astfel de liniște și pe toate fețele se vedea o serioșitate așa de sfântă, încât trebuia să-mi dișe cu rușine, că compatrioții mei dela Rhin sunt departe de acești simpli țărani români în ce priveșce adénoa dispoziție religioșă și smerenia evlavioșă. De dans și joc, de jertfe, lui Bachus și Venerei, cum sunt prea dese încă la peregrinajele dela noi, n'am observat acolo nici cea mai mică urmă. Erau numai două pân' la trei șetri, în cari se vindea rachiu, bere și vin, dér poporul foarte puțin îl vedeai pe la aceste șetri, mai mult încă pe honorațiori, dér și aceștia în măsură foarte modestă, așa că Jidovii, cari, ca pretutindeni în binecuvântata Ungariă, așa și aici aveau vânzarea spirituoșelor, imi răspunseră la întrebarea mea, că le merge treburile foarte rău.

Deși de-o parte în biserică greco-unită, de cari se țin în cea mai mare parte peregrinii de acolo, jócă un rol mare posturile și serbarea zilelor sfinților, ér învățătura credinței a pătruns numai puțin în popor, domnesc totuși de altă parte în întreg [poporul român un adéno sentiment religios, întru cât „bunul Dumnezeu“ nu este purtat numai pe buze, ci trăsese în inima fiăcărui țăran credința, că Dumnezeu drăguțul îi dirige destinele sale și toate le duce spre bine. Găsesc la acest sêrac și chinuit popor o credință în Dumnezeu în adevăr mișcătoare. De aceea poporul priveșce cu venerațiune la serbiile lui Dumnezeu, la preoți decât aceștia numai cât de cât sunt la locul lor; găsesc însă la ei totodată și o frică de Dumnezeu, care le ajută de-a purta cu răbdare suferințele lumii acesteia, între cari ei numără înainte de toate dările exorbitante, asupririle din partea notarilor, vexațiunile din partea gendarmilor, căci la din contră de sigur s'ar întâmpla adese-ori ciomăgeli și omoruri. Aici mai trebuie fără îndoială să se ia în considerație, că poporul de sute de ani a

trăit în iobăgiă, și nu știe altă, decât că are să asculte, decât că are să facă robote domnilor; și numai în tinuturile unde Românii mai de demult au servit ca grănicieri în regimente, țăranul are într-o câțva conștiință de sine.

După ce am gustat frumosul spectacol, ce-l oferea ochiului mulțimea ce se afla împrejurul altarului în porturile multicolore, dér curate și frumoșele, m'am retras mai la o parte c'un țăran din Astileu în umbră la marginea pădurii, spre a lucra acolo cu dânsul neconturbat, adevă spre a cerceța dialectul seu, căci în singura casă ce se afla acolo, studiul era cu neputință din cauza mulțimei, care intra și eșia. Era pe la 10 ore, eu lucrasem cam vre-o óră, numai o singură dată conturbat de un notar jidov, care m'a întrebat curios ce fac și toamai vream să 'mi bag érași în buzunar cele două notițuri ale mele, în care scrisesem cuvintele ce le-am sfat, precum și o mică poezie populară, când de-odată *trei gendarmi* veniră spre mine și mă întrebă ce fac aici și cine sunt? Le-am dat răspunsul de lipsă. Mă întrebă, decât am

un pasport? Nu. Atunci ești arestat și trebuie să vii cu noi la fisolgăbiru. Le-am răspuns, că mă voi duce eu acolo, dér singur fără de-a fi condus de ei, n'ași avé nevoie să fiu dus de gendarmi printr-o mulțime așa de mare. Atunci s'ergentul de gendarmi a dat un *semnal cu cornul* și veniră încă *trei gendarmi* tot de-a fuga și apoi zăngăneau pușcile — erau *gata a da foc!* În tot timpul eu am rămas ședând pe pământ. Éta, că veniră acum și cunoscuții. Prin mijlocirea lor gendarmii au permis să trimit cartea mea de viză d-lui fisolgăbiru. El m'a invitat la dânsul și așa o porni la drum în societatea notarului jidov mai sus amintit, precând gendarmii urmau în ócare depărtare.

La fisolgăbiru, care fiind-că era paralisat n'a putut să părăsească trăsura, în care venise, gendarmii formară un cerc împrejurul nostru, ținând în distanță mulțimea de popor ce se adunase. Eu am împărțit acestui domn tot ce a dorit să știe, i-am arătat înainte de toate și cele două notițuri ale mele, pe care le-a studiat cu atențiune și în fine a declarat, că nu

oore. Dér vorba Românilui: Dumădeu nu bate pe om cu băta. Sunt numai câteva zile de când orgenul din Clușiu al lui Bartha cerea — pôte pentru a miia-öră — temnița pentru noi, cei dela „Gazeta Transilvaniei“. Acum cel puțin are și d-l Bartha ocaziune să guste din bunăstățile, ce el atât de mult le doarece și le-a dorit întot-déuna pe sêma noastră. Bartha e condamnat la 6 luni pentru calumnia comisă pe calea pressei.

Interpelare în cestiunea episcopului Majlath. În ședința dela 23 Octomvre a camerei ungare, deputatul Bazath Ferencz a adresat ministrului de interne și celui de culte o interpelare în cauza batjocurei, ce i-s'a făcut episcopului Majlath la Deva, când la îndemnul fișpanului s'a denegat ori-oe primire oficială episcopului, pörta de triumf a fost derimată etc., ér inspectorul de școle a interzis elevilor catolici dela școla de stat să ia parte la primirea lui. Interpelarea s'a prelat respectivilor miniștri.

Prelat domestic. Papa Leo XIII a distins pe abatele Molnár János, președintele „partidei populare“, numindu-l prelat domestic al sêu. Acesta distincțiune 'i s'a făcut „pentru zelul, cu care speră în Ungaria drepturile bisericei catolice“. Distincțiunea acesta se consideră ca o demonstrațiã în favorul partidei populare“.

Import de vinuri italiene. Din Fiume se scrie, că importul vinurilor italiene a luat un avânt atât de mare, încât decât se va mai continua cât-va ani tot așa, vinurile indigene nici nu vor mai găsi consumenți la noi. Din Septemvre 1896 până în August 1897 s'au adus prin portul dela Fiume un milion și 6000 hectolitri de vinuri italiene, în valoare de 15 milioane flor., ér anul acesta importul pare a lua un avânt și mai mare. În Septemvre din acest an s'au importat prin Fiume 53,952 hectolitri, pe când în aceeași lună anul trecut s'au importat 26,907. Va să dîcă anul acesta importul este de 2-ori mai mare. Anul acesta și prețul vinurilor este mai mare, deöre-oe se dîce, că conțin mai mult spirt. Valörea vinurilor italiene importate în Septemvre c. reprezintă o sumă de 840,000 fl.

„Perdut a fost și s'a aflat“. Înainte de acesta cu 16 ani, un croitor din Lugos, numit Vichentie Dragomir, i-s'a pierdut copilul de 3 ani. Înzadar l'au căutat, căci nici o veste n'a mai auzit despre el. Părintii credeau, că nu-l vor mai vedé. Deunădi însă, cum spune „Föia Diecesană“, ochii mamei se opriră asupra unui tîner, în care a recunoscut pe fiul ei. Băiatul mai avea pe umărul stîng și un semn, care a întărit credința sêrmanei mame. El însă nu voia să știe nimic despre acesta, nici Slovacul, un neguțator de pöme, ce era cu el, nu voia să știe nimic de reclamațiunile mamei. Casul a ajuns la poliție, unde Slo-

vacul la început a refuzat să dea ori ce clarificare, mai la urmă însă a mărturisit, că pe copil l'a căpétat cu ani mulți înainte de asta dela nicea Țiganii vagabunți. L'a crescut, ca să-i fie spre ajutor la comerțul sêu cu pöme. Copilul este redat mamei, dér nu pricepe nici o vorbă românească. S'a slovacit de tot.

Nouă expedițiã la Polul nordic. Din Stockholm se telegrafiază, că societatea „Sverdrup“ va întreprinde o nouă expedițiã la Polul nordic. Spre scopul acesta societatea va folosi corabia lui Nansen, „Fram“, cu care acesta își făcuse călătoria sa la Polul nordic. Guvernul va da celor ce întreprind expedițiã un ajutor de 10,000 fl., ér celelalte spese, cãri sunt foarte mari, le va suporta un cetățen privat. La această expedițiã vor lua parte și 16 ömeni învățați. Societatea va lua cu sine 80 câni de Grölanda și 25 câni indijeni, ér cu de-ale mîncărei vor fi provăduți pentru doi ani. Scopul societății este a scruta partea nordică a Grölandei. Societatea „Sverdrup“ speră, că se va întêlni cu Andréa, decât el se va fi coborît pe pămîntul Grölandei.

Dela Clușiu.

CLUȘIU, 21 Oct. n.

Pe când Ungurii bătrâni pörta cu cea mai mare înverșunare și ură lupta de es-terminare împotriva a tot ce e românesc, umplînd temnițele cu Români și prin pedepse grele în bani tind a ne duce la sănă de lemn, pe atunci tinerimea universitară maghiară, fiil bătrânilor asupritori, vor cu tot adinsul să lege „prietiniã“ cu noi, cu tinerimea nemaghiară, vor să dispară dintre noi, cum dîce ei, „divergentele de naționalitate și religiã, ca una să fim în tôte“.

Cu deosebire tinerii maghiari dela universitatea de aici, în special așa numitul „Reformpart“-ul lor, și-a pus ca primul punct în program „înfrățirea“ cu noi.

Spre scopul acesta au și înființat o revistă, care în primul loc va avé să ducă în deplină această „înfrățire“. Revista apare avînd sprijinul moral al profesorilor universitari. Încă în numărul prim ea publică o scrisöre a rectorului universității, prin care acesta salutã tinerimea în năsuințele ei (de înfrățire) și-i doarece isbändă.

C'un cuvânt, nu-i glumă. S'au pus să ne „împace“, să ne atragă pe noi, tinerii români, între ei, lucrînd în direcțiã această studenți și profesori de-o potrivă. Țilnic suntem invitați din partea Ungurilor să intrăm în „Egyetemkör“-ul, adeöc în societatea lor, — decât voim și ca partid; țilnic cörcă să ne momösöc, să ne seducă.

Adeöc pe când tribunalul din loc condamnă mereu și fără milă pe Români, pe când se pornesc procese peste procese în contra Românilor și a foilor noastre românești, pe atunci tinerimea maghiară găsese potrivit momentul să ne invite de-a face

frățietate cu ei! Nu-i mirare. Așa au înțeles Ungurii în tot-déuna frățietatea cu Români.

Dér noi, tinerii români, ne avem croită linia noastră de conduită. Ea ne este marcată prin ținuta conducătorilor noștri, a bărbaților maturi, cãri stau în frunte, a părinților noștri. Noi numai pe urmele lor putem merge. Amic! ai înfrățirei între noi, pe cât timp poporul românesc e schingiuit și neîndreptățit, înzadar caută tinerii maghiari, că nu v'or afla.

Pe cât de puternică e însă mișcarea în sinul tinerimei maghiare, în direcțiã aci arătată, pe atât de insuflițată e și acțiunea pornită în sinul nostru, a tinerimei române, de a ne afirma caracterul și conduita noastră românească, și de-a le tăia öre-cum tinerilor maghiari pentru tot-déuna pofa înfrățirei în modul contemplat de ei.

După cum se știe, universitarii români de aici au avut când-va o societate numită „Julia“, avînd fondul nostru, biblioteca noastră etc. Guvernul unguresc înés în anul 1884 prin volnicia ni-a desființat societatea. Istoria acestei desființări a fost discutată și comentată atunoi prin foile noastre și timbrată după merit. Înzadar au fost tôte protestele, tôte cererile la ministru, desființarea nu s'a revocat și de atunci tinerimea română din Clușiu a rămas fără societate.

Acum s'a pornit o mișcare în sinul nostru, — mișcare de altcum începută de atâtea ori dér în tot-déuna fără rezultat — cu scopul de-a reînființa disolvata noastră societate. Vom căuta tôte căile posibile spre a ajunge la scop, și vom vedé de ni-se va îngădui înființarea ei, și decât guvernul ne va întări statutele, ori ne va respinge din nou, cum ne-a mai respins. Öre-cari speranțe de isbändă ne dă numai faptul, că ministrul, cum se știe, a întărit noușle statute ale societății „Petru Maior“ din Pesta. Pöte se va îndura să fiã și cu noi drept măcar odată!

Pe dîna de 4 Novembre vom aranja un picnic, la care sperăm, că ne vor onora cu prezența și cu sprijinul Românilor din tôte părțile; din partea tinerimei se va face tot posibilul, ca tóți câtî vor lua parte să-și petreöcă cât mai bine. Pentru carneval avem de cuget să arangiam și un concert. În privința acesta însă ne stau foarte mari piedeci în cale. Spesele mari, ce sunt de lipsă pentru arangiarea concertului noi tot-déuna le-am acoperit din colecte publice. Acum însă nici o colectă nu se pöte întreprinde fără licență ministerială. Noi am înaintat la ministru o cerere în privința acesta, cine știe însă, cum și când se va rezolva? Până se va îndura ministrul să ne dea o rezoluțiã în privința acesta, noi suntem condamnați a sta în nelucrare.

De încheiere permiteți-mi să vă amintesc ceva de cestiunea teatrului unguresc de aici. Se știe, că s'a hotărît să treöcă teatrul de aici în mînilor statului; lucru, ce va costa pe stat 80-90 mii flor. Acum Ungurii de bucurie nu-și încep în piele. Ei mai vréu să-și zidescă și teatru nou, firesc și acesta din punga statului. Câte decî și sute de mii va costa și acesta, ne putem închipui.

Intr'adevăr, ne revoltăm când vedem abuzul ce se face cu banii țerii, storși de pe spinarea contribuabililor, ér când e vorba de noi Români, de institutele noastre culturale, statul nu dă nici o para. Și să mai dîcă cine-va, că în Ungaria nu-i egalitate!!

Sincer.

Loteria de classă.

Șoim, că anul trecut, când s'a discutat în dietă cestiunea classărei loteriei aici și înlocuirea ei prin loteria de classă, s'a arătat pe lung și pe larg, ce speculă condamnabilă se face cu loteriile și ce calamitate sunt ele pentru locuitorii atât din punct de vedere moral, cât și material

Cu tôte acestea lăcomia de-a specula

a triumfat în dieta ungurescă și loteria de classă s'a introdus. Ea se va arangia în fiã-care an de câte 6-ori și întotdêuna va consta din câte 100,000 losuri, pe cari vor avé să le cumpere cei ce au bani de risipit.

E interesant, că în camera din Bavaria încă s'a găsit un deputat, care a făcut țilele acestea propunerea, de-a se introduce și acolo loteria de classă, dér în schimb pentru acesta el a propus să se ștergă darea de pămînt. Acel deputat își făcuse adeöc socotela astfel, că decât s'ar introduce și în Bavaria o loterie de classă de felul celei din Ungaria, acesta ar aduce destul câștig statului pentru de-a puté înlocui darea de pămînt. La loterie plătesc numai aceia, cari au bani de aruncat, pe când darea de pămînt trebuie s'o plătescă tóți. Țeranilor li-s'ar face o ușuriță mare decât li-s'ar ierta darea de pămînt, ér statul n'ar păgubi nimic, introducînd în schimb loteria de classă.

Dér ce să vedé? Ministrul de finance al Baveriei, Riedel, a răspuns astfel: „Eu nu vréu să iau pe sufletul meu pöcatul, de-a crea pentru stat venit de aceea, cari ruineză binele cetățenilor. Pentru ca astfel de loterii să aducă venit, trebuie să se bată toba cea mare în presă, ceea ce nu numai că nu se unesc cu demnitatea statului, dér și costă mult; ar trebui să numim mulțime de vîndători de losuri, cari s'ar purta față cu cetățenii tocmai ca și cum ar fi nicea funcționari de-ai statului. Numai cheltuelile vînderei losurilor ar costa 100%, bani aruncați în mîna speculanților.

„Poporul“, dîse mai departe ministrul bavarez, „nu trebuie datat la patima jocului. Capitalistii din străinătate au oferit trei milioane și jumătate de mîrci statului bavarez, decât li-se va da voică să arangeze loterii de classă cu drept de monopol. Dér am respins acest ofert, de örece n'am voit să dau poporul pradă ne decî de ani unui arendator; n'am voit, ca pentru un câștig de două milioane să sãrăcim poporul cu 13 milioane în fiã-care an, în paguba economiei nationale. Nu mi-ar plăcé să înșelăm crucerii ömenilor sêraci pentru ca să plătim cu ei darea de pămînt a multor ömeni, cari pöte sunt bogăți“.

Din aceste cuvinte se vede, că e foarte mare deosebirea între un ministru bavarez și unul unguresc. După conceptele ministrilor unguresci, e o cestiune de patriotism a sustine loteria, pe când după conceptul ministrului bavarez e o demoralizațiã și șarlatanism condamnabil.

NECROLOG. Jalcicii frațr, surori, cumnați, cumnate, nepoți, și nepöte cu adêncă durere aduc la cunosöința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că prea iubitul lor frate, cumnat și unchiu

Petrache M. Zănescu

fost comerciant, după o suferință îndelungată a încetat din viață Duminecă în 12 (24) Octomvre a. c. la öra 1½ p. m. în etate de 46 ani.

Rămășițele pămîntesci ale neuitatului defunct, se vor ridica din casa rece din Gröver, Marți în 14 (26) Octomvre a. c. la örele 3 p. m. și se vor așeza spre eterna odihnă în cimiterul capelei.

Fiã-i țerina ușöră și memoria binecuvîntată!

Brașov, 13 (25) Octomvre 1897.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 25 Octomvre. Bartha Miklos a fost liberat eri, fiind grațiat de Maiestatea Sa.

DIVERSE.

Pasport „pentru raii“. În partea vestică a orașului Londra, unde umblă mulți marinari mohamedani, un întreprinzător a așezat la colțul unei strade un automat, care după aruncarea unui penny împarte credinöșilor Mohamedani binecuvîntarea profetului Hadji Mullah. Din banii adunați

pöte găsi în ele nimic suspicios, firesc în afară de însemnări filologice nu era nimic în ele. Un pasport, îi spusei, nu-i de lipsă pentru Austro-Ungaria. Călătorește deja de 3 ani prin țără și nici-odată n'am fost în-țrebat de pasport. Afară de acesta se aflau de față și ömeni cunoscuți lui ca preoți și un avocat, cari mă cunosceau și luau ori ce garanță pentru mine, așa că nu puté fi nici o îndoielă asupra persoanei mele. Cu tôte acestea nu m'a lăsat în libertate. Tre-bue, dîcea, să sosescă mei întăi răspunsul dela ministeriu, la care voia să se adreseze telegrafic. Avocatul Tomas avü bună-tatea de-a merge cu trăsura sa la stațiunea telegrafică cea mai de-öprope, spre a da acolo telegrama. Intr'aceea rămăsei într'o odaiã a casei țărănesci „păzit“ de doi gendarmi, pe când ceilalți patru mergeau în sus și'n jos pe dinaintea casei, îngrijați de-a delătura și de acolo ori ce „pericol“, ce m'ar fi putut ajunge. Preoților li-s'a dat voce să intre în odaiã. Intr'aceea sosi amêda și din tôte părțile mă aduseră friptură rece de pui și tot felul de plăcinte, pepeni și alte fructe și, să nu se uite, o bere bună

și rece. Pe la trei öre marea mulțime de ömeni să imprăștiase, erau de față numai preoții cu familiile lor, cari nu voiau să mă părăsescă. La stăruițele mele și avînd în vedere, că totuși nu 'mi pot folosi nimic, plecară, ca și fisolgăbirul, despre care nu s'a luat notiță nici la sosirea, nici la plecarea sa. Era vorba să mai stăm acolo până la 5 öre și decât până atunci nu va sosi telegrama, era vorba să merg cu gendarmii la Ciachi-Gărbău, reședința fisolgăbirului. Preotul de acolo, d-nul Andrei Jovian, m'a însoțit. Deöre-oe solul așteptat nu sosi, plecarăm la 5 öre conduși de cei șese gendarmi. Calul meu am lăsat să mi'l aducă după mine un fecior pentru plată, deöre-oe nu voiau să-mi concedă de-a mă urca pe el, de sigur pentru că se temeau, că frumosul animal va puté să fugă mai iute, decât ar fi putut să sböre glönțele gendarmilor.

(Va urma).

pe această cale o parte se folosește pentru lăptirea mohamedanismului. Binecuvântarea, ce o dă profetul Mullah prin automat, este scrisă pe o foiță de hârtie cu litere arabe, care după aruncarea banilor, ese afșă, având pachetată într'nsă o bucățioară de ciocolată. Dacă după aceasta se mai aruncă în automat o piesă de 5 bani, credinciosul mohamedan capătă un pasport, care îl asigură, că după moarte merge direct în rai. Nu demult proprietarul automatului cătă să vadă, ce sumă s'a adunat la cursă. Când colo ce se vezi? Dintre tacele pentru paspoartele raiului, cele mai multe erau bani falși, s'au bucăți de fier, ori de plumb.

Proprietar: **Dr. Aurel Muresianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Octomvre 1897.

Renta ung. de aur 4%	121.60
Renta de corone ung. 4%	99.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.85
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.75
Bonuri rurale ungare 4%	97.—
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	155.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.50
Renta de hârtie austr.	102.10
Renta de argint austr.	102.25
Renta de aur austr.	123.10
Losuri din 1860	143.60
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	946.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	384.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	350.50
Napoleondori	9.52 1/2
Mărci imperiale germane	58.77 1/2
London vista	119.65
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4%	101.55
Note italiene.	45.10

Cursul pieței Brașov.

Din 25 Octomvre 1897.

Banota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.44	Vënd.	9.46
Napoleond'ori. C. mp.	9.50	Vënd.	9.52
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusescei Cump.	127.	Vënd.	127 1/2
Mărci gemane Cump.	58.60	Vënd.	—
Lire turcescei Cump.	10.70	Vënd.	—
Serie. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria M. Gross.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabili din 1 Octomvre st. n. 1897.

Sosirea trenurilor în Brașov:
Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul accelerat (peste Arad) sosesece la 0 ore 0 min. dimineța.
- II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra (acesta delà Budapesta până la Clușiu e tren de persoane, ér delà Clușiu până aici tren mixt)*).

Dela București la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea delà Predeal, la 0 ore 0 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.
- V. Trenul accel. la — ore — min. séra.

Dela Kezdi-Osorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St.-Georgi cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de persoane la 1 óra 51 m. p. m. (dela prima Iulie pân' la 31 August va avé și acest tren legătura cu St.-Georgi cu Tușnadul).
- III. Trenul mixt, la 7 ore 3 min. séra, (are legătura cu Ciuc-Szereda).

Dela Zérnescei la Brașov (G. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 óra 9 min. p. m.

Nr. 147—1897.

Concurs

Prin această se escrie concurs cu termenul de 8 Noemvre n. a. c. la postul de învățător dirigente dela școla comunală din Orlat.

Emoluminte:

- a) salar anual . . . . . 350 fl.
- b) Relut pentru 12 stânginī lemne . . . . . 150 fl.
- Suma . . . . . 500 fl.

plătindī din fondurile grănițerescei în rate lunare decursive.

c) Cuartir liber în edificiul școlei și grădină în estensiune de 575 □.

Doritorii, de a ocupa acest post vor avé se dovedescă, că posed perfect în scriere și vorbire limba română și maghiară, apoi având a manipula o stupină cu 70 stupi, că sunt stupari practici.

Se observă, că dacă vreunul din învățătorii fungenți la școla din Orlat, va fi înaintat la postul de diriginte, atunci se pôte concura la al 3-lea post de învățător, împreunat cu următoarele emoluminte:

- a) Salar anual . 300 fl. — cr.
- b) Relut de cuartir și lemne . . . . . 51 fl. 60 cr.
- suma 351 fl. 60 cr.

plătindī din fondurile grănițerescei în rate lunare decursive.

Suplicile, provédute cu documentele necesari, în cari se a-mintescă apriat o eventuală aplicare și pentru primirea postului al 3-lea, sunt a-se înainta subscrisului, până la termenul sus indicat.

Orlat, la 23 Octomvre 1897.

Pentru senat. școlar com:
Dion. P. Decei,
președinte.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemēt, care cresce cu cât publicare se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.”

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce esistă de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectueșc tóte lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. esecutând cât se pôte de bine și de esact.

Având lucrători de tóte specia eseculent pregătiți, această legătoria de cărți pôte se esecute iute și fórte ieftin tot ce se pôte cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în tóte esecutiunile posibile.

Despărțemēt deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru această; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununī și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

4—00

Strada porții Nr. 22

Faceți comande la Denumit de Direcția

COLECTORUL PRINCIPAL, Loteriei de clasă r. ung. priv.

Mészáros Miklós, Budapest, Nádor-utca 5,
Cutia postei 237.

Pentru losuri originale clasa I. a

Loteriei de clasă reg. ung. privilegiate.

Depunere fixă. Șanse mari.

Cel mai mare câștig event. **1 Milion corone.**

Tragerea Loteriei I. clasă în 11 Novembre 1897

La comande se se trimite cu mandat postal:

Los întreg,	jumătate,	a patra parte,	a opta parte
fl. 6.—	3.—	1.50	— .75

Listele apar în gazete. — Lista oficială se trimite fie-cărui jucător la 8 zile după tragere. — Planul oficial gratis.

Sz. 5497—1897 tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint tknyvi hatóság közhirre teszi, hogy Dr. Lemenyi Miklós végrehajthatónak Szirbu Nicolae és Voicu Marla végrehajthatást szenvedő elleni 30 frt. tókekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbíró-ság) területén lévő a brassói 3730. sz. tljkvben A f. alatt 5830 hrsz. ingatlanra 676 fitban, ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi November hó 16-ik napján délelőtt 9 órakor ezen tlkv. hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881-ik évi LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezésével kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1897 évi Julius hó 31-én.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

PAP PÉTER,
egyes bír.